

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 8P/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319207195
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2020:8319207195.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Silviou Šviderskou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých, D.. Š. X., P.. XX.X.XXXX, D.. N. X., P.. XX.X.XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie SPO detí a sociálnej kurately Vranov nad Topľou, na návrh navrhovateľov: X. X., P.. XX.XX.XXXX a O. X., P.. X.X.XXXX, obaja bytom E. X, L., za účasti Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, o zverenie maloletých detí do pestúnskej starostlivosti, t a k t o

rozhodol:

- I. Návrh navrhovateľov na zverenie maloletých detí do pestúnskej starostlivosti z a m i e t a .
- II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovatelia sa podaným návrhom domáhali vydania rozhodnutia, ktorým by súd zveril maloleté deti do ich pestúnskej starostlivosti. V návrhu uviedli, že matka maloletých detí bola zavraždená dňa X.X.XXXX. Od daného dňa boli deti zverené do pestúnskej starostlivosti G. B., ktorá sa o deti prestala starať. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 30P/117/2014-16 boli deti umiestnené v I. I. J. P. X.. Navrhovatelia sú toho názoru, že deti by mali vyrastať v prirodzenom prostredí, ktoré oni ako starí rodičia vedia vytvoriť. Sú ochotní podstúpiť túto skúšku a podieľať sa na výchove detí.

2. Kolízny opatrovník a Okresná prokuratúra Vranov nad Topľou žiadali návrh zamietnuť.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámením sa s pripojenými spismi tunajšieho súdu sp.zn. 6P/162/2015, 6P/55/2015, správami W. E. I. N. Z. J. P. X., Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné a zistil tento skutkový stav veci:

4. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 6P/55/2015- 26 zo dňa 2.7.2015 bol návrh starých rodičov X. X.Á. N. O. X. o zverenie maloletej N. X.Á. a maloletej Š. X. do pestúnskej starostlivosti zamietnutý.

5. Zo správy W. E. I. N. Z. J. P. X. vyplýva, že N. N. Š. X. boli do CDR prijaté dňa 16.9.2014 na základe rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 30P/177/2014-16 zo dňa 12.9.2014. Krátko po prijatí boli umiestnené do profesionálnej rodiny v obci Z.. V profesionálnej rodine boli umiestnené do 1.8.2018, kedy boli premiestnené na samostatnú výchovnú skupinu vo J. P. X.. N. navštevuje v školskom roku 2019/2020 H. ročník na H. J. J. P. X., vzdelávaná je vo variante A. Celková intelektová výkonnosť je v pásme podpriemeru. So sestrou Š. má H. spoločnú izbu, ale dievčatá netrávia spoločne voľný čas. H. sa ku Š. správa často krátko až nepriateľsky, nadáva jej, vysmieva sa jej, robí jej prieky, fyzicky ju atakuje. Števká ju má rada a je na ňu naviazaná. Nakoľko je Š. sluchovo postihnutá, predstavuje pre

ňu sestra istý kontakt s okolím, čo zase prekáža H. a obťažuje ju to. Vzájomný vzťah sestier je aktuálne zo strany H. veľmi narušený. H. je sledovaná na pedopsychiatrickej ambulancii. S pedopsychiatrickou boli konzultované jej časté úteky a problémové správanie. Na odporúčanie lekára H. nastúpila na hospitalizáciu v I. L. od 5.2.2020. Š. je v školskom roku 2019/2020 žiačkou Š. ročníka na H. J. J. P. X.. Vzdelávaná je v triede, kde sú deti s podobným sluchovým postihnutím ako má ona. V škole dosahuje priemerné vzdelávacie úspechy. Má diagnostikovanú poruchu sluchu. Načúvací prístroj odmieta nosiť. Je sledovaná na foniatrickej a psychiatrickej ambulancii. Za obdobie posledného polroka boli s dievčatami navštíviť osobne ich starú matku, ktorá býva na E. v L.. Návštevy sa uskutočnili v dňoch 7.8.2019 a 16.8.2019- kedy si dievčatá vyskúšali denný pobyt u starej matky. Babka bola od septembra vyzývaná na osobnú návštevu dievčat vo J., ale neprišla ani raz. Na dievčatá sa informovala telefonicky, nechala ich pozdraviť. Dňa 5.12.2019 sa konala prípadová konferencia, na ktorej boli dohodnuté telefonické kontakty so starou matkou a návšteva v L.. Návšteva v L. sa uskutočnila dňa 19.12.2019 na pôde SPO za účasti starej matky, pracovníkov SPO, centra a dievčat. Na stretnutí bola stará matka nabádaná k návštevám dievčat a budovaniu vzťahu s nimi. Dohodlo sa, že postupom času by dievčatá mohli realizovať aj viacdenné pobyty u starej matky. Telefonický kontakt so starou matkou sa od polovice januára nerealizuje, nakoľko N. sa dostavovala na tieto rozhovory len s problémami a napokon ich úplne odmietala z rôznych malicherných dôvodov. Vzťah starej matky k dievčatám ja ambivalentný a nateraz nie dostatočne rozvinutý. Centrum pre deti a rodiny Vranov nad Topľou neodporúča zverenie dievčat do osobnej starostlivosti starej matky.

6. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné v správe uviedol, že spisovú dokumentáciu maloletých detí evidujú od roku 2007. Po narodení maloletých sa matka vzhľadom na jej zdravotný stav o ne nemohla starať (pozbavená spôsobilosti na právne úkony), preto boli predbežne zverené do NOS starej matke X. X.. Už v tom čase stará matka starostlivosť o maloleté nezvládala a po polroku sama požiadala o umiestnenie maloletej Š., ktorá je sluchovo postihnutá. Maloletá Š. bola umiestnená do U. H. L. a stará matka uznala, že nezvláda ani starostlivosť o maloletú N., keďže v tom čase sa musela postarať o jej dve dospelé deti pozbavené spôsobilosti na právne úkony, ako aj o chorého manžela. U maloletých detí bola nariadená ústavná starostlivosť a deti boli hlásené ako vhodné pre sprostredkovanie NRS. Rozsudkom Okresného súdu Humenné sp.zn. 19P/89/2009 bola u maloletých detí vyslovená osvojiteľnosť. Deťom bola následne sprostredkovaná pestúnska starostlivosť. Matka detí D. X. zomrela v roku XXXX a otec nie je v rodnom liste uvedený. Stará matka už niekoľkokrát podala návrh na zverenie maloletých detí do jej starostlivosti. Počas pestúnskej starostlivosti sa o deti nezaujímal, nebola ich navštíviť, nevedela, kde žije pestúnka, napriek tomu, že zo strany úradu bola opakovane vyzvaná na kontakt s rodinou, ktorá bola ústretová návštevám. Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp.zn. 30P/177/14-16, právoplatným 2.10.2014, bola na návrh pestúanky, ktorá ich výchovu nezvládala, zrušená pestúnska starostlivosť a nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa realizuje v W. E. I. N. Z. J. P. X.. Od umiestnenia detí do centra ich stará matka navštívila len párkrát a sporadicky im telefonuje. Na podnet centra pre deti a rodiny sa viackrát konali v domácnosti u starej matky stretnutia detí za prítomnosti zamestnancov CDR, ktoré boli hodnotené pozitívne. V lete jeden celý deň dievčatá strávili na E. u príbuzných. Maloleté deti neboli pripravené na dlhší pobyt, ani na noc u starej matky a vzhľadom na sporadické návštevy nemajú medzi sebou vzájomný citový vzťah. Stará matka záujem o maloleté deti prezentuje väčšinou verbálne a na odporúčania úradu práce má vždy množstvo výhovoriek odvolávajúc sa na svoj zdravotný stav, ako aj zdravotný stav svojho manžela. Vzhľadom na to, že maloleté deti majú diagnostikovanú mentálnu retardáciu ľahkého stupňa s poruchami správania a navyše maloletá Š. má poruchu sluchu, pri komunikácii používa posunky, v záujme maloletých detí je zabezpečenie individuálneho výchovného prístupu, pozornosti a liečby, ktorú stará matka nevie zaistiť. X. X. nedáva záruku na adekvátnu starostlivosť o maloleté deti vzhľadom na ich zdravotný stav, fyzický ako aj psychický, ktorý vyžaduje individuálny prístup. Už v minulosti starostlivosť o deti nezvládala a to vo veľmi nízkom veku. Bolo by vhodné, aby maloleté boli uvoľňované na dlhodobejšie pobyty u starých rodičov, počas ktorých by bolo možné preveriť úroveň starostlivosti a pripravenosť starých rodičov. Najmä pokiaľ ide o maloletú Š., je predpoklad, že pri jej zdravotnom postihnutí v podmienkach, v ktorých rodina žije a pri osobnostných predpokladoch starých rodičov, nedôjde k napredovaniu.

7. Podľa § 48 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa a ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o jeho zverení do pestúnskej starostlivosti fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa pestúnom a spĺňa ustanovené predpoklady (ďalej len „pestún“).

8. Podľa § 48 ods. 2 Zákona o rodine, pestúnom sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, je zapísaná do zoznamu žiadateľov o pestúnsku starostlivosť podľa osobitného predpisu a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude pestúnsku starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno zveriť maloleté dieťa do pestúnskej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

9. Podľa § 48 ods. 4 Zákona o rodine, v rozhodnutí podľa odseku 1 súd vymedzí rozsah práv a povinností pestúna k maloletému dieťaťu.

10. Podľa § 50 ods. 1 Zákona o rodine, pestún je povinný vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia a je povinný najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak pestún predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

11. Podľa § 51 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do pestúnskej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné maloletého dieťaťa zvereného do pestúnskej starostlivosti poukazovali počas trvania pestúnskej starostlivosti, najdlhšie však do dosiahnutia plnoletosti dieťaťa, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny; po dovŕšení plnoletosti dieťaťa sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

12. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že návrhu navrhovateľov nie je možné vyhovieť. Zrušenie ústavnej starostlivosti a zverenie detí do pestúnskej starostlivosti starých rodičov nie je toho času v záujme maloletých detí s prihliadnutím na ich aktuálny zdravotný stav, fyzický a psychický vývin. Navrhovatelia ako starí rodičia detí sa na pojednávanie nedostavili, nepreukázali, že spĺňajú zákonom vyžadované predpoklady pre zverenie dieťaťa do pestúnskej starostlivosti. Nepreukázali, že sú zapísaní v zozname žiadateľov o pestúnsku starostlivosť, nepotvrdili ich osobné predpoklady vyžadované zákonom pre zverenie detí do starostlivosti. Zo správ ÚPSVaR Humenné a W. E. I. N. Z. J. vyplýva, že kontakt starých rodičov s maloletými deťmi je sporadický, nie je medzi nimi vytvorený pozitívny citový vzťah. S poukazom na zistený skutočný stav na strane maloletých, v rodine navrhovateľov, sú návrh ako nedôvodný zamietol.

13. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.